

A takarékoság főiskolai forrásai

Jegyzet- ügyben

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola szakmai feladata az általános iskolák számára szaktanárok képzése. A képzés során mintegy 1500 fő nappali és 1100 levelező hallgatót oktatnak itt. Az oktatók létszáma 195, a nem oktatóké 210 fő. A főleg vidékről felvett hallgatók kollégiumi elhelyezésére 530 férőhely áll rendelkezésre. Az intézmény jellegéből adódóan a költségvetésen kívüli források egyrészt nem számottevők, másrészt pedig az oktatói kar, a túlterheltség miatt, szerződéses munkát nem tud vállalni. Ebből következően a takarékosági intézkedés főleg a költségvetési összeg hatékonyabb felhasználására, a mellesleg kiadások elkerülésére vonatkozhat, elsősorban a főiskolán. A takarékosági terv ennek megfelelően figyelembe veszi és alapvető körülményként kezeli: a szakmai feladatok maradéktalan végrehajtását; az oktatás személyi és dologi feltételeinek megteremtését, illetve az elért szint megtartását; a továbbiakban várható áremelkedések és az év közben jelentkező feladatok anyagi kihatásának pótelőirányzat nélküli megoldását. A terv összeállításakor az illetékesek nem választották szét a szakmai és a gazdasági jellegű intézkedéseket, hanem szoros egységet alkotva — az oktatás szükségleteit tekintve elsődlegesnek — a költségvetés végrehajtásával összefüggésben vizsgálták a cél érdekében elerendő feladatok megvalósítását. Megvizsgálták továbbá annak lehetőségét; hogyan lehet hatékonyabb, racionálisabb gazdálkodást folytatni olyan egyszerű takarékosági feladatok kidolgozása mellett, amely az oktatás-kutatás-nevelés ellátásához szükséges feltételek további biztosítását lehetővé teszi.

Létszám és bér

A hármastevékenységi feltételeinek biztosítása a takarékosági terv tükreben. Nos, ez volt beszélgetésünk témája a legilletékesebbel. Bereczky Sándorné dr., a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola gazdasági igazgatója pontosan 10 esztendeje tölti be felelősségteljes posztját. Ő igazán tudja hol kell szorosabban fűzni a nadrágszíjat.

Mindenekelőtt fokozottabb figyelmet fordítunk a létszám és bérgazdálkodásra — kezdte fájóköztűzőt a gazdasági igazgató. A bértömeggel történő racionálisabb gazdálkodással a sürgető béremelések gondját szeretnénk megoldani. Az úgynevezett tartós bérmegtakarításokra rendelkezésünkre álló összegből eddig nem fizettünk jutalmakat. A jövőben azonban gondot fordítunk

az összeg, dolgozók közötti, alacsony formájában történő szétosztására. Az új álláshelyek tekintetében már a korábbi években is igen körültekintő eljárást alkalmaztunk. A szakmai szempontok figyelembevételével csak abban az esetben hirdettük meg az állásokat, ha a kérdéses tanszéken a felemelt hallgatói létszám stabilizálódott. A nem oktatói állások betöltése továbbra is gondot okoz. Az alábbiak növelésével igyekszünk megakadályozni az egyéb dolgozók fluktuációját.

Források

Milyen egyéb, apró forrásai vannak a takarékoskodásnak?

Számos ilyen forrás létezik. Nagyság és fontosság sorrend nélkül íme néhány: A kiküldetések számának csökkentésére a jövőben is törekedni fogunk bár személygépkocsi ellátottságunk — mindössze egy darab — nem kecsesget látványos eredménytel; a külföldi vendéglátogatóknál a létszámot az elmúlt években egy, maximum két személyre mérsékeljük. A jövőben is ezt az eljárást követjük. Segédszeméllyel rendelkező tanszégeink felállítását tették az eszközök javítására, a fotóanyagok koncentrációjára az elhasznált vegyszerek regenerálására és kisebb értékű anyagok felhasználására, ami várhatóan jelentős összeg megtakarítását fogja eredményezni, az oktatási feladatok minőségének változása nélkül. Végül e helyütt kell szólnom arról a javaslatról, amit a műszaki és mezőgazdasági ismeretek tanszéke kezdeményezett. A tanszék vállalta, hogy az 1975/76-os tanévtől kezdődően el látja a mezőgazdasági szakos hallgatók műszaki jellegű gyakorlati képzését, a jelenlegi felvételi keretszám mellett, tanszéki létszámnövelés nélkül. Így megnövekszik a tanszék tantermeinek kihasználtsága, arról nem is beszélve hogy a mezőgazdasági tanszéken egy tanterem, egy félállású oktató és egy egész állású technikus munkakör felszabadul.

Hogyan fogadták a főiskola oktatói és dolgozói a takarékosági tervet?

A főiskola szervezeti egységtől bekért takarékosági javaslatokból megállapítható: a tanszékvezetők, a tanszéki dolgozók előtt ismert a jó értelemben vett takarékoságra való törekvés. A tanszékvezetők és egységvezetők intézkedési terve megfontolt és megalapozott. Ötletgazdag javaslatokban általában a belső tartalékok feltárásával, az önerőből megoldható felada-

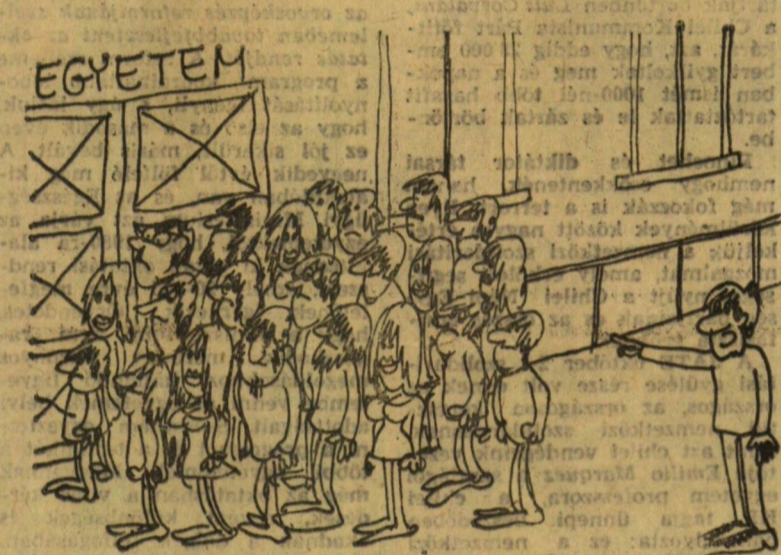
tok vállalásával, valamint a nagyobb értékű műszerek beszerzésének elhalasztásával foglalkoznak. A szervezeti egységek vezetői azt is vállalták, hogy a szakmai értekezleteken minden esetben foglalkoznak a takarékoság aktuális lehetőségeivel. Feladatuknak tekintik továbbá: az oktató-, nevelő-, és tudományos munka végzése során minden intézkedést megtesznek az állami vagyon kímélésére és a hallgatókat is ennek érvényesítésére nevelik.

Az intézmény jellegéből adódóan az ingatlan-fenntartásra vonatkozó intézkedések kulcsfontosságúak. Vajon várható-e ezen a fontos területen jelentősebb megtakarítás?

Körültekintően

Az ingatlan-fenntartásra vonatkozó takarékosági feladatunk kidolgozása nagy nehézségekbe ütközik. Tisztában vagyunk azzal, hogy tovább kellene fejleszteni a gazdasági-műszaki munka hatékonyságát. Az épületmegóvás érdekében előre megtervezett ütemterv szerint kellene a feladatokat megoldani. Így talán nem hatna toldozgatásnak a karbantartási munka. Sajnos épületeink életkora 70—100 év között mozog. Kivételt képez a Teleki Blanka Kollégium, ami 1963-ban épült, viszont karbantartása legalább annyi forintot igényel, mint a főépület. A Hámán Kató utcai épületünk külső- és belső állapota egyre rosszabb. Felújítása immár hatodik éve marad el. Önerőből azonban nem tudunk sort keríteni az épület felújításának

Sok elsőéves van az idén

Velük bezzeg nem takarékoskodtak...

A filozófia oktatásáról

Mint ismeretes a JATE Filozófiai Tanszéke az egyetem mindhárom karán folytat oktató munkát, szerepe tehát igen jelentős az egyetem életében, a hallgatók világnézeti nevelésében. Vajon mik a legfontosabb tennivalói ennek a tanszéknek ebben a tanévben? Erről beszélgettünk dr. Horuczi László docenssel, a tanszék vezetőjével. Első kérdésünk az oktatási formákra, célkitűzésekre vonatkozott. Horuczi elvtárs erről a következőket mondta:

Többet a kötelezőnél

A filozófia oktatásának alapvető formái az egyes karokon természetesen a kötelező kurzusok, amelyek általában 90 órát tesznek ki. Sajnos, ez a órák a legkevésbé a szocialista országokban. A tanárszakos hallgatók számára ezen felül még két félév során kétszer 30 óra szabadon választható speciális kollégiumot hirdettünk meg, a marxizmus valamelyik speciális ágazatából. Ezenkívül adtunk még egyéb speciális kollégiumok is, továbbá megemlíteném a filozófiai diákköröket és azt is, hogy tanszékünk tagjai szívesen és igen gyakran vállalnak meghívásokat előadások tartására a diákokthoz, KISZ-rendezvényekre stb., és egyénileg is foglalkoznak az őket problémákkal felkereső hallgatókkal.

A filozófia oktatásának legfontosabb céljait a következő-

képpen foglalhatjuk össze: a marxista filozófia főbb alapkérdéseinek megismerésével együtt tudományos, modern világnézet kialakítására is ösztönözzük a hallgatókat. Ugyancsak nagyon fontos, hogy az egyes szakmai kérdések világnézeti oldalát is megvilágítsuk, s ezzel elősegítsük az általános műveltség fejlesztését; és végül, hogy igyekezzünk választ adni napjaink legfontosabb világnézeti-ideológiai kérdéseire is.

Az előbb ismertetett oktatási formák alapján céljaink megvalósításának lehetőségei a következőképpen alakulnak: a marxista filozófia alapproblémáit „tételszerűen” meg lehet tanítani, a többi esetben azonban csak a lehetőségeket tudjuk megadni egyrészt időhiány miatt, másrészt pedig mert sok más egyéb feltétel is hiányzik még. Ugyanakkor azt szeretnénk, hogy a hallgatók hozzáállása a filozófiához legyen több, mint egy kötelező tananyaghoz való hozzáállás! A tanszék „nyitott” a hallgatók felé, bármikor felkereshetnek bennünket problémáikkal; de persze az lenne a jó, ha a hallgatók is ugyanilyen „nyitottak” lennének.

Egyébként a tanszék oktatógárdájának személyi összetételét igen kedvezőnek mondhatjuk: abból a szempontból, hogy az oktatók a természettudományok egyes problémáitól kezdve egészen a társadalomtudományok legkisebb részletekéig szin-

megkezdésére. E tárgykörben tehát csupán azt tudjuk biztosítani, hogy ingó és ingatlan-fenntartási pénzeszközök felhasználásánál a legnagyobb körültekintéssel fogunk eljárni. Felülvizsgáljuk költségvetési keretünk báziselőirányzatát, a szervezeti egységeknél jelentkező, új, vagy már megszűnt feladatokra biztosított előirányzati összegeket, valamint kidolgozzuk a célszerű átcsoportosításokat. A végrehajtás során pedig az előirányzat-felhasználási hatáskört, összintézményi szinten, a legmesszebbmenőkig érvényesíteni fogjuk, annak érdekében, hogy a szakmai tevékenység ellátása mellett a fenntartás és működés zavartalansága biztosítva legyen.

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán — mint az elmondottakból is kiderül — nem egyszeri feladatnak tekintik a takarékoskosságot. A most kidolgozott intézkedési terv esetleges módosításával még több eredményt szeretnénk elérni az intézmény oktatói és dolgozói. Ennek érdekében az illetékesek fórumot teremtenek a főiskola dolgozóinak ötleteik kidolgozására.

Beszélgetésünk kissé hosszúra nyúlt. Kinn az utcán már égtek a neonok. A szerkesztőség felé ballagtam, s közben arra gondoltam, vajon milyen kézzelfogható eredményei lesznek hónapok, évek múltán a takarékoskosságnak. A Jókai utcában háromszoros fényerő világította az aszfaltot. A Szabadtéri Játékok idejéből otfelejtett lampionos égők szinte nappali fényt árasztottak. Nem értettem a felesleges pazarlást...

THEKES ISTVÁN

Évek óta „divatos” téma a jegyzetek körüli huzavona. Közismert, szinte már viccslapra illő helyzet ez — és évről évre ismétlődik. Mi órákig állunk a jegyzetbolt előtt, bosszankodunk, idegeskedünk. Hiába. Jegyzet nincs. Pedig a tanszéknek idejében, elegendő mennyiségben rendelkeztek. A bolt viszont „üres”. Rendszerint éppen az a jegyzet nincs, amelyikre szükségünk lenne. A káosz teljes. Úgy tűnik, senki sem mérte fel az igényeket, nem gondoskodik szervezetten arról, hogy ne legyen minden évben probléma. Mindenki a másikat vádolja — de érdemben nem változik semmi.

Nem kellemes dolog ám kizárólag óravázlatokból, innen-onnan összeszedett fejtűkből készülni a vizsgákra. Ezt mindenki tudja. Gyorsan és hatékonyan tanulni csak jegyzetből lehet igazán.

Tudom, jelenleg az a legnagyobb baj, hogy jó néhány tárgyból vagy egyáltalán nem létezik jegyzet, vagy évek óta nem kapható. Mégis megkérdem: az illetékesek miért nem tördnek az egyetemi jegyzetek minőségével is?

A középiskolások életkori sajátosságainak megfelelően szerkesztett, szép könyvekből tanulhatnak. A tördelés, a színes nyomás, a képek és grafikonok mind a könnyebb tanulást, jobb megértést szolgálják. Az egyetemistákat viszont, akik esetleg csak pár hónappal idősebbek, már nem tekintik diáknak. Nekik nem jár a jó és szép könyv?

Az egyetemi jegyzetek már rá nézésre is elkedvetlenítenek. Kinek van kedve egy szürke, egyhangú, száz és száz oldalas, ijesztő betűtengerben elmerülni? Semmiféle tagolás nem ad fogódzót az agynak. A stílus pedig: a zavaros, pontatlan, színvonalatlan fogalmazás nem ritkaság. Találkozom már húszoros (!) „mondattal” is a központozás legegyszerűbb használata nélkül.

Természetesen az is tudom, hogy mindez — a korszerűbb nyomdatechnika alkalmazása, a ritkább könyv — pénzbe kerül, sok pénzbe.

Amde a rossz jegyzetek is pénzbe kerülnek, néha nagyon is sok pénzbe. Nem lehetne egy kis tördéssel, több figyelemmel mind a jó, jobb jegyzeteket csinálni? Vagy nekünk már nem jár ez?

Jó lenne megoldást találni — mindnyájunk hasznára.

TÓTH VALÉRIA

nézve azonban egyelőre az a tapasztalat, hogy néhány hallgató kiemelkedő teljesítményt nyújt ugyan — minden karon, minden évfolyamon van egy-egy „megszállottja” a filozófiának — de hiányzik egy olyan viszonylag állandó és szélesebb bázis, ahonnan még több jó dolgozat kerülhetne ki.

Egyéb gondjairól szólva Horuczi László még a következőket mondotta el:

A legnagyobb problémának érezzük egyrészt, hogy viszonylag keveset tudunk foglalkozni korunk aktuális kérdéseivel, másrészt a hallgatók gyakorlati világnézeti nevelésével. Ez részben órakeret, tehát időprobléma, részben pedig nem találtuk még meg azokat a formákat, módokat, melyek hatékonyak lennének.

A Filozófia Tanszék tevékenységi köre messze túlterjed az oktatás formáin — mondotta befejezésül a tanszékvezető. — A tanszék tagjai azon kívül, hogy aktívan részt vesznek az egyetem életében, számos országos bizottságnak is tagjai, és ugyan-csak tevékenyen részt vállalnak a megye, sőt, délkelet-Magyarország ideológiai életének irányításában. S nem jelentéktelen a tanszék tudományos munkája sem, amelyre azonban az alkalommal nem kívántam részletesebben kitérni, — hiszen most elsősorban csak az oktatás kérdéseiről volt szó, — de ami ugyanakkor feltétele a jó oktató-nevelő munkának.

— 38 —